

FEDERATION INTERNATIONALE DE TIR AUX ARMES SPORTIVES DE CHASSE

10, rue de Lisbonne - 75008 PARIS FRANCE Phone: (33) 1 42 93 40 53

e-mail: fitasc@fitasc.com website: www.fitasc.com

RAHVUSVAHELISED UNIVERSAL TRENCH REEGLID

tõlge inglise keelest:

<http://www.fitasc.com/uk/content/10>

2015 / 01 / 01

Juhul, kui erinevates keeltes reeglites on vasturääkivusi, kehtivad prantsuse keeles olevad reeglid.

Peatükk 1

Üldosa

- 1.1 Harjutuse Universal Trench rajal on 5 masinat (traps), mis on paigutatud püsiva või eemaldatava katusega kaevikusse.
- 1.2 Masinad asetsevad ühel joonel täielikult toetatud alusel, mis on ühel lamedal tasapinnal. Alused on nummerdatud ühest viieni, vasakult paremale.
- 1.3 Masinad on paigutatud nii, et kui masinas on laetud taldrik, siis:
 - a. Horisontaalne vahe kahe taldriku keskkoha vahel on minimaalselt 1m ja maksimaalselt 1,25 m (soovitatavalt 1,1 m);
 - b. Masinad peavad olema paigaldatud nii, et laba pöördepunkt on 0,5 m (+/- 10 cm) kaeviku katusest allpool ja katuse esimesest servast 0,5 m (+/- 10 cm) tagapool, kui masin on paigutatud 2 m kõrgusele.

Laskeala

- 1.4 Laskekohad, mis on 1 x 1 m ruudud, on paigutatud sirgjoonele, mis on paralleelne masinate asetsemise sirgjoonega. Laskekohad ja masinad on üksteisest 15 m kaugusel (mõõdetakse laskekohtade eest kaeviku katuse esimese otsani).
- 1.5 Kaeviku katusele, masina nr 3 kohale, tuleb asetada märk/taldrik, mis näitab kohta, kust märk väljub, kui masina väljaviskenurk on 0 kraadi. See märk pannakse paika päev enne võistlusi, raja reguleerimise käigus. Kui mõni laskur taldriku kogemata purustab, asendab selle raja peakohtunik.

Laskekohad on paigutatud nii, et kaks on laskekohast nr 3 paremal ja kaks vasakul. Laskekohtade vahe on 2,5 m (mõõdetakse laskekoha keskpunktist), seega on kõikide laskekohtade vahel 1,5 m.
- 1.6 Igal laskekohal peab olema alus, kuhu laskur saab asetada oma padrunid. Laskekohtade kohal peab olema katus, et laskureid ja kohtunikke ei segaks halb ilm. Laskeraja läheduses peab olema varjualune, kuhu ootel olevad laskurid/meeskonnad saavad varjuda halva ilma korral.

Trajektoorid ja laskeskeemid/menüüd

- 1.7 Viiest masinast lastavate märkide trajektoorid võivad olla erinevad et mitmekesisistada laskmistingimusi.
Erinevate trajektooride jaoks on välja töötatud 10 ametlikku laskeskeemi (vt viimane lehekülg).
- 1.8 Märkide trajektoorid (tuulevaikuse tingimustes) peavad olema kooskõlas ametlike laskeskeemidega, tolerantsiga +/- 5 m. Seda vahemaad mõõdateakse masina laba pöördepunktist (punkt 1.3 a) suunaga trajektoori poole.
- 1.9 Trajektoori kõrguse kontrolli tehakse 10 m kaugusel masinast (masinast eest). Märki kõrgus peab olema minimaalselt 1,5 m ja maksimaalselt 3,5 m (+/- 0,5 m).
Trajektooride mõõtmiste jaoks vajaliku varustuse peab andma võistlust korradav klubi.
- 1.10 Trajektoore võib seadistada paremale või vasakule nii, et märgid ei lenda väljapoole limiiti. Limiit määratakse 90 kraadise nurgana, mille tipp on masina nr 3 keskpunkt nii, et mediaan on pikendatav kolmanda laskokoha keskpunktini (mõlemale poole masina nr 3 keskpunkti jääb 45 kraadine nurk).
- 1.11 Masinad nr 1 ja nr 2 viskavad märke paremale, masinad nr 4 ja nr 5 viskavad märke vasakule nii, et trajektoorid lõikavad limiidinurga mediaani.
- 1.12 Heitemasinatel peab olema seade, mis võimaldab lihtsalt neid seadistada ja seadistusi kontrollida, et trajektoorid vastaksid punktidele 1.7 kuni 1.11.
- 1.13 Pärast masinate ja trajektooride vastavuste kontrolli, tuleb masinad kindlalt fikseerida, et trajektoorid ei saaks ka kogemata paigast minna.
Kui masin siiski nihkub paigast, peab raja peakohtunik koheselt laskmise katkestama, et oleks võimalik masin õigeaks seadistada.
Tulemused, mis selle masinaga on juba lastud, lähevad kirja. Märke ei lasta uuesti ja laskurid ei saa nõuda ringi uuesti laskmist.
- 1.14 Iga masina seadistused (kiirus, trajektoori kõrgus ja kui vajalik siis märki asukoht väljalennu hetkel) tuleb kinni plommida, et need kehtiks kogu võistluse kestel (igal päeval).

Märgid

- 1.15 Märkide diameeter peab olema 11 cm, kõrgus 25-26 mm ja kaal 100 – 110 g. Rahvusvahelistel võistlustel peavad märgid olema ühte värvi ja ühe eelnevalt kokkulepitud tootja toodang.
- 1.16 Märkide värv peab olema valitud nii, et need, tavalise päevavalguse tingimustes, eristuksid selgelt taustaks olevast maastikust.

Heitemasinad

- 1.17 Masinad peavad olema häälijuhitavate seadmetega (elektriline või elektrooniline) juhtseadmega, mis võimaldab kõikidel võistlejatel saada identseid märke, teadmata aga millises järjekorras masinad märke heidavad.

Peatükk 2

Relvad ja laskemoon

- 2.1 Lubatud on kõik sileraudsed relvad, mille kaliiber ei ületa 12, välja arvatud pump-püssid. Kasutada võib ka pool-automaat relvi, aga padrunikestade välja võtmine ei tohi segada teisi laskureid.

- Laskurid, kelle relva kaliiber on väiksem kui 12 ei saa eelist.
- 2.2 Relva toru pikkus peab olema vähemalt 66 cm.
- 2.3 Kasutada ei tohi kanderihmu.
Relvale monteeritud kaamerad on keelatud.
- 2.4 Kõiki relvi, ka laadimata relvi, peab käsitlema ettevaatlikult. Relvi tuleb kanda lahtimurtult ja laadimata.
- 2.5 Kui laskur oma relva ei kasuta, tuleb see asetada relvapüramiidi või sarnasesse hoiukohta. Keelatud on puutuda võõrast relva luba küsimata.
- 2.6 Lastud padrundi kesta pikkus ei tohi olla rohkem kui 70 mm.
Kasutatava laskemoona haavlaeng **ei tohi ületada 28 gr** (+ 0,5 gr).
Haavel peab olema ümmargune ja diameetriga kuni 2,5 mm (lubatud on + 0,1 mm).
Rangelt on keelatud kasutada dispersantmeetodil erineva diameetri, kuju või kvaliteediga haavlitega laetud laskemoona. Samuti on keelatud kasutada iselaetud laskemoona.
Keelatud on kasutada erineva suurusega ja erineva kvaliteediga haavleid ühes laengus.
Musta püssirohu või trasseerivate laengutega padrunit kasutamine on keelatud.
- 2.7 Volituse saanud kohtunik võib eemaldada kaks padrunit laskuri või laskurite relvast, et žürii saaks kontrollida laskemoona vastavust reeglitele.

Peatükk 3

Riietus välimus, varustus

- 3.1 Riietus
Võistlejad ja kohtunikud peavad riietuma sobivalt avalikule üritusele.
Keelatud on lühikesed püksid, lubatud on põlveni ulatuvad bermuuda-püksid (põlvest üles max 5 cm).
Pluusidel peavad olema vähemalt lühikesed varrukad ja ulatuma vähemalt kaelani.
Laskmisvesti ei tohi kanda paljal ülakehal.
Ohutuse tõttu on keelatud sandaalid.
Avatseremoonial peavad riikide paraadis osalejad kandma meeskonna riietust või pintsakut viigipükstega.
Lõputseremoonial peavad autasustatud võistlejad kandma meeskonna riietust või pintsakut viigipükstega.
- 3.2 Võistlusnumber
Võistlusnumber peab olema nähtav kogu ulatuses.
Kui see nõue ei ole täidetud on kohtunikul õigus teha „hoiatus“ ja vajadusel antakse asi arutada žüriile, kes võib otsustada ka võistleja kõrvaldamise võistlustelt.
- 3.3 Varustus
Keelatud on mehaanilised, elektrilised ja muud seadmed, mis võivad ennustada laskjale märkide trajektoore ja nurki.
Võistlejatel, treeneritel ja teistel pealtvaatajatel on võistluskohtade kuulmisalas keelatud kasutada mobiile, raadiosaatjaid või muid suhtlemisvahendeid. Mobiiltelefonid peavad olema välja lülitatud või pandud režiimi „hääletu“.

Peatükk 4

Laskeasend

- 4.1 Võistleja peab võtma lõpliku laskeasendi sisse ja relva õlga tõstma enne kui märki küsib. Võistleja peab seisma laskekoha piires. Kui võitleja on vales asendis, tehakse talle hoiatus.

Peatükk 5

Võistluste korraldamine

Žürii ja kohtunikud

- 5.1 Rahvusvahelisi võistlusi kontrollib žürii, mis koosneb iga rahvusmeeskonna välja pannud riigi esindajast. Žürii esimehe nimetab FITASC ja see peab olema riigist, mis ei ole korraldajariik.
Kui žürii liige märkab probleeme kohtuniku töös, ei tohi ta otse sekkuda vaid peab sellest teatama žüriile.
Võistluste korraldaja peab žürii liikmetele tegema eraldusmärgid, mida žürii liikmed kandma peavad.
- 5.2 Žürii ülesandeks on kontrollida kohtunike rahvuslikke või rahvusvahelisi litsentse ja, kui ei ole piisavalt kvalifitseeritud kohtunikke, valida lisakohtunikke võistlejate hulgast, kes on üles antud žüriile kui sobilikud kandidaadid esindamiseks kohalikku laskeföderatsiooni või võistlusi korraldavat organisatsiooni.
- 5.3 Žürii liikmed ja kohtunikud vastutavad selle eest, et rajad ja võistluse korraldus üldiselt vastab reeglitele ja võistlusi on võimalik pidada.
- 5.4 Žürii on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa žürii esimees või tema asetäitja ning veerand žürii liikmetest. Häälte võrdsuse korral on otsustav hääl žürii esimehel.
- 5.5 Erakorralises olukorras (näiteks oht, et laskmine tuleb peatada) võivad kaks žürii liiget võtta vastu otsuse koos kohtunikuga, eeldusel et selle otsuse kinnitab žürii tagantjärgi.
- 5.6 Žürii hoolitseb ka selle eest, et võistluste ajal järgitaks reegleid, viies seal hulgas läbi ka relvade kontrolli, laskemoona kontrolli, märkide kontrolli ja seda ka tehniliste testide abil.
- 5.7 Žürii arutab ja vastab protestidele.
- 5.8 Otsustab nende võistlejate karistused, kes ei järgi reegleid või käituvad ebasportlikult (peatükid 11.3, 11.4, 11.5)
- 5.9 Žürii esimees peab tagama, et laskekohtades on kogu aeg vähemalt kaks žürii liiget
- 5.10 Võistluste korralduskomitee ja žürii lepivad kokku, kuidas loositakse võistlejate järjekord. Võistlejate järjekord loositakse päev enne võistluste algust eelnevalt kokkulepitud ajal nii, et osalevate riikide esindajad saavad juures viibida. Ühes meeskonnas võib olla maksimaalselt 6 võistlejat ja minimaalselt 3 võistlejat.
- 5.11 Rahvusvahelise võistluse ajal, kui vaja, lepatakse iga päeva kohta ka masinate seadistuste skeem.
Need skeemid koostab žürii
Kui uus skeem on paika pandud, lastakse testmärgid ja seadistusseadmed plommitakse uuesti.

- 5.12 Žürii võib võistlused enneaegselt lõpetada või vähendada lastavate märkide arvu. Sel juhul võivad laskurid nõuda kompensatsiooni laskmata märkide kohta, selle aluseks võetakse ametlikel treeningutel kasutusel olnud märgi hind.
- 5.13 Rahvusvahelistel võistluste alguses moodustatakse ka apellatsioonizürii.
- 5.14 Kui võistleja soovib vaidlustada žürii või FITASC-i otsust, antakse küsimus otsustamiseks apellatsioonizüriile.
Apellatsioonizürii liikmeteks on võistlusi korradava riigi laskeorganisatsiooni president, FITASC-i president või tema esindaja, tehnilise komitee president või tema esindaja, FITASCi tehniline direktor. Apellatsioonizürii koostatakse samal ajal žüriiga.

Peatükk 6

Kohtunikud

- 6.1 Raja peakohtunikuks on FITASC-i rahvuavahelist litsentsi omav kohtunik.
Tema peab selgelt teatama, kas märk loetakse „tabatud – kill“ või „mööda – zero“.
- 6.2 Kohtunik ja abikohtunikud, žürii järelvalve all, kontrollivad reeglite täitmist, kindlustavad pealtvaatajate ohutuse ja selle, et pealtvaatajad ei segaks laskureid.
- 6.3 Kohtuniku abistab 3 lisakohtuniku, kes eelmisest rajal laskmise lõpetanud võistkonnast. Võistlejal ei ole õigust keelduda abikohtunikuks olemisest, aga kui laskur pakub enda asemele asendaja, siis kohtunikul on õigus otsustada, kas ta sellega nõustub.
Kui võistleja keeldub olemast abikohtunik või ei ole kohtuniku poolt määratud kohal õigeaegselt, karistatakse teda vastavalt (peatükid 11.4 ja 11.5).
- 6.4 Abikohtunik peab asetsema laskeraja kummaski servas kohas, kust ta kõige paremini saab laskeala jälgida. Kolmas abikohtunik peab olema tulemustetabeli läheduses, et kohtuniku otsus oleks avalikult nähtav ka laskjatele.
- 6.5 Raja peakohtunik võtab oma otsuse vastu üksi. Kui abikohtunikud ei nõustu kohtuniku otsusega, peavad nad tõstma käe ja kohtunikule oma arvamuse teatama. Seejärel võtab kohtunik vastu lõpliku otsuse. Kohtunik võib selle otsuse langetamiseks konsulteerida ka teiste abikohtunikega.
- 6.6 Pärast igat ringi (seeriat) tulemused võrreldakse. Kui märkijatel on erinevad tulemused, kehtivad avaliku tulemustabeli tulemused.
Pärast sellist võrdlust loeb kohtunik tulemused ette nii, et ka laskurid seda kuulevad. Iga laskur peab allkirjastama oma lõpliku tulemuse enne kui laskerajalt lahkub.
Pärast seda tehtud kaebusi ei arvestata.
- 6.7 Enne laskeringi algust peab kohtunik märkide päästjale teatama laskurite arvu, et see saaks masinad vastavalt seadistada.
- 6.8 Juhul kui enne laskmist ei ole masinad seadistatud õigele laskjate arvule, ei ole tagatud, et kõik laskjad saavad lasta samasid märke.

Sellisel juhul peab kohtunik kohe, kui see asjaolu ilmsiks tuleb, laskmise katkestama.

Juba lastud märkide tulemus loetakse siiski ära, seadistatakse masin ümber õigele arvule laskjatele ja jätkatakse laskmist seal, kus see pooleli jäi.

- 6.9 Laskmine toimub ilma vaheaegade või katkestusteta välja arvatud ajakavas ettenähtud katkestused või tehnilistest probleemidest tingitud katkestused.
- 6.10 Siiski on kohtunikul õigus laskmine katkestada, kui algab tugev vihmasedu või tugev torm, mis kestavad lühikest aega. Kui tundub, et katkestus võib osutuda pikemaks, peab kohtunik sellest teada andma žüriile.

Peatükk 7

Seeria (ring – round)

- 7.1 Seeria koosneb 25 märgist.
- 7.2 Kui laskur kutsutakse oma kohale, peab ta olema valmis kohe ja tal peab olema varustus ja laskemoon kogu seeria laskmiseks.
- 7.3 Enne päeva esimest seeriat on õigus relvi testida. Seda tohib teha üks laskur korraga oma laskekohas, laskmise järjekorras ning alustada võib kohtuniku loal.
- Lasketrajektoore näidatakse igale meeskonnale. Näitamist alustatakse masinast 1 ja lõpetatakse masinaga nr 5.
- 7.4 Kui alustatakse seeria laskmist, peavad valmis olema kõik kuus laskurit – igas laskekohas üks laskur ja kuues laskur ootel 1 laskekoha taga, olles valmis astuma 1. laskekohas lõpetanud laskuri kohale kohe kui see on laskmise lõpetanud ja laskekohalt laskunud.
- Kui laskur on lõpetanud laskmise laskekohas nr 5 peab ta kohe tulema laskekoha nr 1 juurde. **Relv peab olema avatud ja laadimata.**
- 7.5 Kohtunikud vastutavad, et õigel ajal kasutatakse ja täidetakse käsklusi „laskmine algab“ – *start the shoot*, „laskmine lõpetada“ – *stop the shoot*, „tühjaks laadida“ – *unload* ja andma teisi vajalikke juhtnõure, et laskmine toimuks ladusalt. Raja peakohtunik vastutab käskluste täitmise eest ja selle eest, et relvi käsitletaks ohutult.
- Kui laskur käsitleb relva enne käsklust „laskmine algab“ või pärast käsklust „laskmine lõpetada“ saab „hoiatuse“ – *warning* (peatükk 11.3) ning kõrvaldada võistluselt kui rikkumine kordub (peatükk 11.5)
- 7.6 Seeriat alustav võistleja laskekohal nr 1 ei tohi relva laadida enne, kui kohtunik on andnud loa laskmist alustada.
- Järgmistel kohtadel olevad laskurid ei tohi relva sulgeda enne, kui eelmine laskur on laskmise lõpetanud.
- Ühelgi juhul ei tohi relva laadida ilma, et see oleks suunatud laskeala suunas.
- Pärast laskmist ei tohi laskur oma laskekohas ringi keerata enne, kui relv on tühjaks laetud ja avatud.
- Relva käsitlemine on keelatud, kui rajapersonal on laskekohtadest eespool (peatükk 11.4 ja 11.5).
- Keelatud on sihtida või lasta teise laskuri märke. Samuti on keelatud sihtida või lasta elusaid loomi või linde (peatükk 11.4 ja 11.5)
- Laskjatel ja laskeraja läheduses viibivatel inimestel on tungivalt soovitatav kanda kõrvaklappe, troppe või muid müravastaseid abivahendeid.

Võistlejad, kes asuvad laskekohtadel ja alustavad oma seeriat võivad sihtida laadimata relvaga oma märgi trajektoori, pärast seda, kui kohtunik on andnud vastava loa (enne kui seeria algab).

- 7.7 Kui laskur on valmis oma märki laskma hüüab ta „anna“, „pull“ vms käskluse, mis käivitab akustilise süsteemi.
Kui laskur on oma märgi ära lasknud, peab ta ootama kuni järgmine laskur on oma laskmise lõpetanud, enne kui asub tema kohale. Kui ta liigub enne võib ta saada hoiatuse (peatükk 11.3)
- 7.8 Kui laskmine katkestatakse, tuleb relv koheselt avada ja tühjaks laadida ning seda ei tohi laadida ja sulgeda enne kui laskmine on jätkunud kohtuniku või žürii loal.
- 7.9 Laskuril on 10 sekundit oma laskuks valmistumiseks (seda loetakse hetkest, kui eelmise laskuri tulemus on selgunud). Kui laskur ei soorita oma lasku 10 sekundi jooksul eelmise laskuri lasust, tehakse talle „hoiatus“ (peatükk 11.3).
- 7.10 Kui laskur on lasknud oma seeria viimase märgi, peab ta jääma oma kohale kuni viimane laskur on oma lasu teinud ja kohtunik on teatanud „laskmine lõpetatud“ – *shoot is over*.
- 7.11 Märk peab masinast väljuma kohe pärast laskuri käsklust, võttes arvesse masina reageerimisaega (mis on umbes 1/10 sekundit).
- 7.12 Kõiki märke peab laskma välja arvatud juhul, kui laskja on kindel, et märgi väljalend ei vasta peatükile 7.11 (ei toimu koheselt). Sel juhul näitab laskur oma keeldumist märgist langetades selgesti relva. Kui aga kohtunik otsustab, et märgi väljalend oli reeglipärane võib ta lugeda märgi „mööda, null“.
- 7.13 Kõikidest masinatõrgetest peab kohtunik teavitama raja personali.
Kui masinat ei ole võimalik parandada mõistliku aja jooksul, võib kohtunik otsustada selle asendamise, et seda oleks võimalik hiljem parandada.
- 7.14 Kui laskmine on ühe seeria jooksul katkestatud kauemaks kui 5 minutiks, tuleb laskuritele uuesti märke näidata.

Peatükk 8

Tõrked

- 8.1 Relvatõrke korral (ükskõik millisel põhjusel) peab laskur jääma oma kohale, relv suunatud laskeala poole, ise ei tohi relva avada ega kaitseriivi puutuda, kuni kohtunik ei ole relva üle vaadanud.
- 8.2 Relv loetakse laskmiskõlbmatuks kui:
- Relvaga lastes ei ole tagatud täielik ohutus
 - Toimub padrunitõrge
 - Kui pool-automaatrelva tühjad padrunistad ei välju tehnilise probleemi tõttu
 - Kui tulistatakse mõlemad laengud üheaegselt
- Selliste juhtumite korral on lasuril ilma karistuseta saada märki korrata kahel korral ühe seeria jooksul (arvesse ei lähe ka see, kui vahepeal vahetati relva). Kolmanda ja kõikide järgmiste tõrgete korral arvestatakse need märgid nulliks.
- 8.3 Järgmised juhtumid ei loeta tõrkeks ja märgi tulemus loetakse.
- Relva vale käsitlemine laskja poolt
 - Relv ei ole laetud või on laetud tühjade padrunitega
 - Relva kaitseriiv on suletud

- 8.4 Kui kohtunik otsustab, et lakmistõrge ei toimunud laskuri süü läbi (tõrked peatükk 8.2) ja relva ei ole võimalik kiiresti parandada, võib laskur kohtuniku loal kasutada teist relva, juhul kui ta leiab asenduse 3 minuti jooksul hetkest, kui relv kuulutati laskmiskõlbmatuks.
- Abikohtunikud peavad kasutama väikeseid lippe. Punaseid lippe kasutatakse juhuks, kui abikohtunik nõustub kohtuniku otsusega möödalasust või selleks, et informeerida kohtunikku probleemidest meeskonnaga, kes laseb.
- 8.5 Kui laskur on sunnitud laskmise katkestama temast mitteolenevatel põhjustel (*force major*), võib ta kohtuniku loal oma meeskonna juurest lahkuda ja lõpetada oma seeria ajal, mille määrab kohtunik või žürii. Esimese juhtumi puhul laskurit ei karistada, iga järgmise juhtumi puhul karistatakse laskurit 3 nulliga.

Peatükk 9

Laskmise reeglid

- 9.1 Igat märki võib lasta kahe lasuga.
- 9.2 Märki loetakse „tabatud“ - *killed*, kui selle väljalend ja laskmine on toimunud reeglite kohaselt ja vähemalt üks nähtav kild on märgist murdunud. Sama kehtib ka tolmumärkide - *flash* puhul.
- 9.3 Kohtunik peab otsustama võimalikult kiiresti kas välja lennanud märk on reeglitepärane või mitte „korrata“ – *no bird*. Võimalusel peaks see olema otsustatud enne kui laskur on jõudnud lasta oma esimese lasu.
- 9.4 Märk loetakse „mööda“ – *lost, zero*, kui:
- Märk on lastud ja selle lennu ajal märki ei tabatud
 - Kui eraldub ainult tolm
 - Kui laskur ei lase märki, mida on reeglitekohaselt küsitud ja välja lennutatud.
 - Kui laskur ei saa lasta, sest tema relval on peal kaitseriiv või ta on unustanud relva laadida või ei ole relva korralikult sulgenud (peatükk 8.3)
 - Kui laskur laseb märgist mööda esimese lasuga, aga ei saa tulistada teist lasku sest:
 - Ta on unustanud püssi laadida teise padrunita
 - laskur ei vabasta poolautomaat relva laadimismehhanismi
 - Esimese lasu tagasilöögi tulemusena on kaitseriiv peale hüpanud ja selletõttu teist lasku ei toimu.
 - Teine padrunit vabaneb ja tühjeneb tagasilöögi tõttu.
 - Kui laskur, tõrke korral, avab ise oma relva või katsub kaitseriivi enne, kui kohtunik on relva üle kontrollinud.
 - Kui tegemist on kolmanda (sama tüüpi) tõrkega ühe seeria jooksul sama laskuri poolt (peatükk 8.2)
 - Kui märki ei lastud ja selle põhjuseks pole mõni reegel, mis lubaks anda märgi „korrata“.
- 9.5 Märk loetakse „korrata“ – *no bird*. Laskuri käsikluse peale heidetakse uus märk, ükskõik, kas laskur lasi ebareeglipärast märki või mitte kui:
- Märk puruneb väljalennul enne, kui seda on lastud
 - Märgi trajektoor on vale (märk võbeleb, tal ei ole piisav algkiirus jms)

- c. Kui samal ajal lastakse samal rajal välja kaks või enam märki
 - d. Kui märgi värv on erinev eelnevalt samal rajal samast masinast lastud märkidest
 - e. Kui märk lastakse välja enne kui laskur on märki küsinud
 - f. Kui märk ei välju masinast õigeaegselt ja laskur on selgelt langetanud oma relva, viidates et märgi väljumisaeg on ületatud (peatükk 7.12)
- 9.6 „korratav“ märk peab olema samast masinast ja sama trajektooriga, mis oleks pidanud olema ebareegilpärane märk (peatükk 9.8)
- 9.7 Kohtunik võib anda märgi „korrata“ ka järgmistel juhtudel:
- a. Laskurit on segatud
 - b. Teine laskur laseb samal ajal sama märki
 - c. Kohtunik leiab, et on võimatu otsustada kas märk oli tabatud või mitte. Kui kohtunik ei suuda märgi üle otsustada võib ta enna konsulteerida ka abikohtunikega.
 - d. Kui laskur ei tabanud märki esimese lasuga, aga tal on teise lasu tõrge, siis antakse märk „korrata“, seda võib tabada ainult teise lasuga (peatükk 8.2).
- 9.8 Lask loetakse mitte sooritatuks kui:
- a. Laskur laseb siis, kui ei ole tema kord lasta. Talle tehakse hoiatus (peatükk 11.3)
 - b. Kui laskuri lask läheb lahti enne, kui ta on märki küsinud. Talle tehakse hoiatus (peatükk 11.3). Kui märk siiski masinast välja lendab ja laskur tabab selle teise lasuga, pannakse tulemus kirja.

Peatükk 10

Protestid

- 10.1 Kui laskur ei nõustu kohtuniku otsusega (tabatud või mitte), peab laskur oma protesti esitama kohe. Selleks tõstab ta käe ja ütleb „protest“ või „*appeal*“ või midagi sarnast. Kohtunik peab nüüd kohe laskmise katkestama öeldes „laskmine katkestada“ ja kui ta on nõu pidanud abikohtunikega ütleva oma otsuse. Mingil juhul ei tohi laskja ega kohtunik minna märki üles korjama, et teha kindlaks, kas see on tabatud või mitte.
- 10.2 Võistleja võib kohtuniku otsuseid vaidlustada ka žüriis. Protest tuleb esitada kirjalikult ja sellele peab olema lisatud nõ käsiraha, mille suurus on määratud žürii poolt võistluse alguses. See käsiraha tagastatakse võistlejale, kui tema protest loetakse õigustatuks. Kui laskuri protest rahuldatakse annab žürii kohtunikule juhised edaspidiseks käitumiseks või valib uue kohtuniku või muudab kohtuniku otsust.
- 10.3 Võistleja ei saa esitada protesti järgmistes küsimustes:
- a. Kas märk oli tabatud või mitte
 - b. Kas märgi trajektoor oli õige või mitte
 - c. Kas märgi väljaheide masinast toimus reeglipäraselt (õigel ajal) või mitte

Peatükk 11

Karistused

- 11.1 Kõik võistlustel osalevad laskurid peavad teadma kehtivaid reegleid ja neist kinni pidama. Võistlejad peavad leppima karistustega ja teiste tagajärgedega, mis järgnevad reeglite rikkumisele või kohtuniku otsuste eiramisele.
- 11.2 Kui laskur kasutab relva või laskemoona, mis ei vasta peatükis 2.1, 2.1, 2.3 ja 2.6 väljatoodule, loetakse **kõik lasud, mis on tehtud sellise varustusega nulliks**. Juhul kui žürii leiab, et laskur ei teadnud oma eksimusest ja ta ei saanud selle läbi ka eelist teiste laskurite ees, võib žürii otsustada, et nende laskude tulemused loetakse juhul, kui vead varustuses koheselt kõrvaldatakse.
- 11.3 **KARISTUSED**
Kui reegleid rikutakse käitub kohtunik järgmiselt:
- Esimese rikkumise korral väljastab 1. hoiatuse (*1 warning*)
 - Teise rikkumise korral väljastab 2. hoiatuse (*2 warning*)
 - Kolmanda ja enam rikkumise korral sama seeria käigus loetakse järgmise tabatud lasu tulemus nulliks - *zero*.
- 11.4 Kui laskuri käitumine annab põhjuse karistuseks, võib rajakohtunik karistada laskurit kolme märgi kaotusega (kolm nulli).
- 11.5 Kohtuniku soovitusel võib žürii võistleja võistlustelt kõrvaldada.
- 11.6 Kui kohtunik on otsustanud võistlejat karistada 1 kuni 3 märgi kaotusega, loetakse nullideks järgmised tabatud märgid käimasolevas seerias, järgmises seerias, mida võistleja laseb või karistus kandub edasi kuni võistleja on oma võistluse lõpetanud.
- 11.7 Kui võistleja ei ole laskekohas õigeaegselt ja tema nimi on välja hüütud 3 korda, karistatakse teda 5 tabatud märgi kaotusega (peatükk 11.4).
Ta võib lasta seeria, mis tal jäi laskmata ajal ja kohas, mille ütleb võistluste peakohtunik või žürii.
- 11.8 Kui laskur hilineb laskepaika teisel korral (peatükk 11.7), kõrvaldatakse võistleja võistlustelt.
- 11.9 Kui laskur segab laskmist ilma põhjusega, karistatakse teda järgmise tabatud lasu kaotusega (peatükk 11.6).
- 11.10 Kui laskur lahkub laskekohalt enne seeria lõppu mõne reeglites kirjeldatud põhjusega ja ilma, et kohtunik oleks talle selleks loa andnud, arvestatakse kõik selles seerias veel laskmata märgid nulliks. Kui selline asi juhtub teistkordselt rakendub peatükk 11.5.
- 11.11 Kui kohtunik või mõni žürii liige leiab, et võistleja meelega venitab laskmisega või käitub ebasportlikult võib teda karistada (peatükid 11.3, 11.4, 11.5).

Peatükk 12

Tulemused ja ümberlaskmised

- 12.1 Juhul kui esimese kolme koha saavutanud laskurite hulgas esineb viik, korraldatakse paremusjärjestuse väljaselgitamiseks 25 märgist koosnev ümberlaskmine. Kui võistlejad jäävad ikkagi viiki, lastakse teine ring, kus võistlejad võivad märki lasta ainult ühe padrunita, esimene möödalask (kui võrdne arv märke on lastud) otsustab võitja.
Kolmandast kohast allapoole, kohtadele, mida autasustatakse, selgitatakse viigi puhul paremusjärjestus välja arvestades 8-da seeria lasketuulmust, kui viik siiski säilib, siis

7-da, 6-da jne seeria tulemust.

Laskurite puhul, kes auhinda ei saa, arvestatakse viigis tulemusega laskurid samal kohal olevateks.

- 12.2 Ümberlaskmine toimub vastavalt käesolevatele reeglitele. Tühjasid kohti meeskonnas aga ei täideta.
- 12.3 Kui ümberlaskmiste aega ei ole ette kindlaks määratud, peavad ümberlaskmisele kvalifitseerunud laskurid jääma kontakti žüriiga, et olla valmis laskma vähem kui 15 minuti jooksul pärast seda, kui on selgunud ümberlaskmiste aeg ja koht. Kui laskur ei ole ümberlaskmiste ajaks kohal ja valmis, arvestatakse neile madalam koht.
- 12.4 Võistkondade (*team*) arvestuses, selgitatakse viigi korral paremusjärjestus välja 8-da seeria kõikide võistkonnaliikmete tulemuste summa alusel. Kui see siiski paremust ei selgitata, võetakse vaatluse alla 7-s seeria, 6-s, 5-s jne seeria.

Peatükk 13

Rahvusvahelised võistlused

- 13.1 Võib autasustada ka iga päeva parimat laskurit, aga ametlikud medalid ja tiitlid jagatakse välja vastavalt reeglitele ja pärast 200 märgi laskmist (peatükk 5.12).
- 13.2 Rajad peavad olema teeninguteks avatud kolm päeva enne võistlust. Treeningutel tuleb kasutada sama tüüpi märke, mida kasutatakse ka võistlustel (peatükk 1.16 ja 1.17).

Seitse päeva enne võistluste algust annab tehnilise komisjoni president võistlusi korraldava organisatsiooni presidendile üle rajaskaemid, mida võistlustel kasutatakse. Treeningutel võib kasutada samu rajaskaeme.

Tehniline komisjon kontrollib märkide seadistusi päev enne võistluse algust.
- 13.3 Kui ametlik korraldaja ei ole lubanud teisiti, ei tohi võistluse ajal harjutada võistlusradadel.
- 13.4 **Meeskonnasisene paigutus.**

Meeskonnasiseselt peab iga seeria alguseks toimuma roteerumine (igat seeriat alustab erinev laskur) kas siis edaspidi või tagurpidi nii nagu korraldav organisatsioon ette näinud on. Laskja, kes eelmisel kohal alustas laskmist laskekohast nr 1 peab nüüd alustama kas laskekohas nr 2 või olema ootepositsioonil (nr 6).

Lõpliku otsuse selles osas võtab vastu võistluste žürii võistlustele eelneval õhtul. Ta võtab otsuse aluseks protokollide koostamise programmid, mida võistlusel kasutatakse.

Mõisted

MEESKOND - *SQUAD* : maksimaalselt kuuest laskurist koosnev rühm, kes laseb ühel ajal ühes laskekohas.

SEERIA, RING - *ROUND* : 25 märki ühel laskerajal

LASKEMASIN - *TRAP* : masin või seade, mis viskab märke

HÄÄLJUHITAV SÜSTEEM - *SONO-PULL* : süsteem, kus märgid lendavad automaatselt laskuri häälkäsu tõttu

LASK - *SHOT* : ühe padrundi laskmine.

KAEVIK - *TRENCH* : ehitis laskekohtade ees, kus asuvad laskemasinad

MÄRK - *CLAY*: pigilind, laskemärk

TRAJEKTOOR - *TRAJECTORY*: märgi lennujoon